

AFKONDIGINGSBLAD VAN SINT MAARTEN

Jaargang 2014

No. 12

Landsverordening van de 9de januari 2014 tot aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Faillissementsbesluit 1931 aan een aantal aanvullingen van het nieuwe Burgerlijke Wetboek

IN NAAM VAN DE KONING!

De Gouverneur van Sint Maarten,

In overweging genomen hebbende:

dat het wenselijk is het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Faillissementsbesluit 1931 aan te passen aan de wijzigingen van het nieuwe Burgerlijk Wetboek ter zake van het huwelijksvermogensrecht, de trust, de verzekering en de lijfrente, het erfrecht en de schenking, de arbeidsovereenkomst en de personenvennootschap;

dat het voorts wenselijk is in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering de elektronische akte in het algemeen te regelen;

dat ingevolge artikel 3, aanhef en onder b, van de Samenwerkingsregeling eenvormig procesrecht Aruba, Curaçao en Sint Maarten het burgerlijk procesrecht, voorzover het betreft het procesrecht bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, bij eenvormige landsverordening dient te worden vastgesteld;

dat bij de vaststelling van het ontwerp de Samenwerkingsregeling eenvormig procesrecht Aruba, Curaçao en Sint Maarten in acht is genomen;

dat het ontwerp aan de Staten van de Nederlandse Antillen is aangeboden op 6 oktober 2010 en onder verwijzing naar additioneel artikel IV bij de Staatsregeling van Sint Maarten, de behandeling is voortgezet;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld de onderstaande landsverordening:

Artikel I

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

a. Het onderdeel ten 4° komt te luiden:

4°. ten aanzien van openbare vennootschappen aan de persoon of aan de woonplaats van een van de besturende vennoten en, na de ontbinding, aan een van de vereffenaars of aan haar kantoor; indien afschrift van het exploit wordt gelaten aan een besturende vennoot of, na de ontbinding, aan een vereffenaar, is het exploit gedaan aan de vennootschap in persoon; ten aanzien van stille vennootschappen geschiedt de betekening aan hun woonplaats;.

b. In het onderdeel ten 6°, onderdeel b, wordt de zinsnede 'of de woonplaats van een executeur-testamentair' vervangen door: of de woonplaats van een executeur of door de rechter benoemde vereffenaar van de nalatenschap.

c. In onderdeel ten 7°, derde alinea, wordt 'naamloze vennootschappen' vervangen door: naamloze vennootschappen, besloten vennootschappen, alsmede, in Aruba, vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid en Aruba vrijgestelde vennootschappen.

B

Artikel 120, tweede volzin, komt te luiden:

In afwijking van de eerste volzin kunnen zij die beroep willen doen op de termijn van artikel 104 van Boek 1 of van artikel 185 van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek, hun verweer tot dit beroep beperken.

C

Na artikel 135 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 135a

1. Onderhandse akten kunnen op een andere wijze dan bij geschrift worden opgemaakt op zodanige wijze dat het degene ten behoeve van wie de akte bewijs oplevert, in staat stelt om de inhoud van de akte op te slaan op een wijze die deze inhoud toegankelijk maakt voor toekomstig gebruik gedurende een periode die is afgestemd op het doel waarvoor de akte bestemd is te dienen, en die een ongewijzigde reproductie van de inhoud van de akte mogelijk maakt.

2. Aan een wettelijke verplichting tot het verschaffen van een onderhandse akte kan alleen op een andere wijze dan bij geschrift worden voldaan met uitdrukkelijke instemming van degene aan wie de akte moet worden verschaft. Een instemming ziet, zolang zij niet is herroepen, eveneens op het verschaffen van een gewijzigde onderhandse akte. Het in de eerste volzin bepaalde lijdt uitzondering indien de akte eveneens is ondertekend door degene aan wie de akte op grond van de wet moet worden verschaft.

D

Artikel 263, derde lid, vervalt.

E

In artikel 266 worden de woorden 'of, zo zij van het recht van beraad gebruik maken, binnen zes weken na afloop van de daarvoor gestelde termijn' vervangen door: of binnen zes weken na afloop van de termijn, bedoeld in artikel 185 van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek.

F

Na artikel 282 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 282a

In hoger beroep kan, met de vernietiging van het vonnis van het gerecht in eerste aanleg, teruggave worden gevorderd van hetgeen ter voldoening van dat vonnis is voldaan

G

In artikel 429c, zesde lid, wordt toegevoegd: In afwijking van de eerste volzin is in zaken die volgens afdeling 7 van titel 5 van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek met een verzoekschrift moeten worden ingeleid, bevoegd de rechter van de woonplaats van de rechthebbende.

H

In artikel 429n wordt, onder vernummering van het huidige derde en vierde lid tot vierde onderscheidenlijk vijfde lid, na het tweede lid een nieuw derde lid ingevoegd, luidende:

3. De termijn loopt in zaken die volgens afdeling 7 van titel 5 van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek met een verzoekschrift moeten worden ingeleid, vanaf de dagtekening van de beschikking, behoudens voor zover het niet verschenen belanghebbenden betreft die, hoewel zij ten tijde van de indiening van het verzoekschrift bekend waren, niet bij name, en zo zij toen onbekend waren, in het geheel niet zijn opgeroepen. Voor de in de vorige volzin bedoelde belanghebbenden loopt de termijn vanaf de betekening van de beschikking of het tijdstip waarop de beschikking hun op andere wijze bekend geworden is. Hetzelfde geldt in zaken betreffende executele en vereffening van een nalatenschap.

I

In artikel 429q, zesde lid, wordt de zinsnede 'De artikelen 281a en 281b' vervangen door: Artikel 263, derde lid, en de artikelen 281a tot en met 282.

J

Na artikel 436 wordt een nieuw artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 436a

Onroerende zaken en de rechten waaraan deze zijn onderworpen die toebehoren aan de overheid worden geacht bestemd te zijn voor de openbare dienst.

K

In artikel 461b, eerste lid, wordt '461b' vervangen door: 461a.

L

In de aanhef van afdeling 1B van titel 2 van Boek 2 wordt na de woorden 'besloten vennootschappen' een komma geplaatst, gevolgd door de woorden: vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid.

M

In artikel 474c, eerste lid, wordt na 'of, in Aruba, in een' ingevoegd: vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of.

N

In artikel 479j, tweede lid, wordt 'eerste lid' vervangen door: eerste en tweede lid.

O

Afdeling 2C van titel 2 van Boek 2 komt te luiden:

AFDELING 2C

Executoriaal beslag op de rechten uit een sommenverzekering

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 479ka

1. Ten laste van degene die als begunstigde derde tot het ontvangen van een uitkering uit een sommenverzekering is aangewezen kan beslag worden gelegd onder de verzekeraar, indien:

- a. de aanwijzing is aanvaard of aanvaard kan worden;
- b. de aanwijzing onherroepelijk is volgens artikel 968, onderdelen b tot en met d, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en de begunstigde derde zijn aanwijzing niet heeft afgewezen.

2. De begunstigde derde wordt in het geval, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, geacht zijn aanwijzing te hebben aanvaard voor zover de executie strekt. Heeft de aanwijzing betrekking op een uitkering uit een levensverzekering, dan blijft de eerste volzin buiten toepassing zolang de begunstiging ingevolge de eerste volzin van artikel 479r, eerste lid, nog kan worden gewijzigd.

Artikel 479kb

1. Onder de verzekeringnemer of een begunstigde kan geen beslag worden gelegd op enig uit de verzekering voortvloeiend recht, tenzij hun rechten aan toonder of order zijn gesteld.

2. Zijn de rechten van de verzekeringnemer of de begunstigde aan toonder of order gesteld, dan kunnen deze rechten niet krachtens artikel 474a worden verkocht, doch dient de executie te worden voortgezet door beslag onder de verzekeraar overeenkomstig afdeling 2.

Artikel 479kc

1. Aan degene die ten laste van de verzekeringnemer beslag onder de verzekeraar heeft gelegd, kan een rechtshandeling, na de beslaglegging door of met medewerking van de verzekeringnemer met betrekking tot de verzekering verricht, niet worden tegengeworpen.

2. Aan degene die ten laste van de onherroepelijk aangewezen begunstigde beslag onder de verzekeraar heeft gelegd, kan een rechtshandeling, na de beslaglegging door of met medewerking van de begunstigde met betrekking tot de verzekering verricht, niet worden tegengeworpen.

§ 2. Beslag ten laste van de verzekeringnemer op diens rechten uit een levensverzekering

Artikel 479l

Het beslag op de rechten die voor de geëxecuteerde als verzekeringnemer voortvloeien uit een overeenkomst van levensverzekering als omschreven in artikel 975 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, wordt uitsluitend gelegd en vervolgd op de wijze zoals in afdeling 2 voor de in artikel 475 bedoelde goederen is bepaald, voor zover daarvan in deze afdeling niet wordt afgeweken.

Artikel 479m

1. Nadat de verzekeraar verklaring heeft gedaan als bedoeld in artikel 476a, kan de executant de levensverzekering doen afkopen, tenzij de verzekeringnemer de bevoegdheid mist de verzekering te doen afkopen, en zulks niet het gevolg is van een beperking of uitsluiting als bedoeld in artikel 986, vierde lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens kan de executant de begunstiging wijzigen ten behoeve van de geëxecuteerde, voor zover deze niet reeds onherroepelijk was toen het beslag gelegd werd.

2. Ondanks het beslag kan de geëxecuteerde een uit de overeenkomst of de wet voortvloeiend recht tot belening van de levensverzekering uitoefenen ter voldoening, voor zover mogelijk, van hetgeen aan de executant verschuldigd is.

3. Het door de verzekeraar ingevolge afkoop, belening of uitkering van de levensverzekering aan de geëxecuteerde of diens rechtverkrijgenden verschuldigde bedrag, valt onder het beslag.

Artikel 479n

1. De executant is verplicht bij deurwaardersexploot aan de geëxecuteerde mededeling te doen welke van de in artikel 479m, eerste lid, bedoelde rechten hij wil uitoefenen. Het exploit houdt op straffe van nietigheid de vermelding in van de mogelijkheid als bedoeld in artikel 479p tot het vorderen van een verbod van de afkoop van de verzekering of de wijziging van de begunstiging, alsmede van de daarvoor gestelde termijn. Hij doet een afschrift van het exploit toekomen aan de verzekeraar.

2. Indien de executant de levensverzekering wil doen afkopen, houdt het exploit op straffe van nietigheid de vermelding in dat de geëxecuteerde binnen twee weken na de dag waarop het exploit is uitgebracht aan de executant en de verzekeraar bij aangetekende brief mededeling kan doen dat hij de levensverzekering overeenkomstig artikel 479m, tweede lid, wil belenen.

3. De executant kan de bevoegdheden als bedoeld in artikel 479m, eerste lid, uitoefenen zodra twee weken zijn verstreken na de dag waarop het exploit bedoeld in het eerste lid is uitgebracht. Heeft de geëxecuteerde een mededeling gedaan als bedoeld in het tweede lid, dan kan de executant de levensverzekering evenwel eerst doen afkopen zodra vier weken na die mededeling zijn verstreken en de belening niet heeft plaatsgevonden.

Artikel 479o

1. Indien de executant de levensverzekering heeft doen afkopen of de geëxecuteerde deze overeenkomstig artikel 479m, tweede lid, heeft beleend, vervalt het beslag met betrekking tot die verzekering zodra de verzekeraar het uit die afkoop of die belening verschuldigde bedrag aan de deurwaarder heeft voldaan.

2. Indien de executant met betrekking tot een levensverzekering de begunstiging heeft gewijzigd, vervalt die wijziging door de beëindiging van het beslag op die verzekering.

Artikel 479p

1. Indien de geëxecuteerde of een begunstigde door een afkoop van de levensverzekering of een wijziging van de begunstiging onredelijk zou worden benadeeld, verbiedt de rechter in eerste aanleg in kort geding op diens vordering geheel of ten dele die afkoop of wijziging. De in de vorige volzin bedoelde vordering kan slechts worden ingesteld tot twee weken na de dag waarop het exploit bedoeld in artikel 479n, eerste lid, is uitgebracht. De in de eerste volzin bedoelde vordering kan in de gevallen, bedoeld in artikel 479r, tweede lid, eerste volzin, en derde lid, worden ingesteld tot twee weken na de dag waarop het exploit, bedoeld in artikel 479r, tweede lid, onderscheidenlijk derde lid, is uitgebracht.

2. Zolang op een vordering als bedoeld in het eerste lid niet is beslist, kan de executant de levensverzekering niet doen afkopen of de begunstiging wijzigen. Bij de beslissing op een vordering tot het verbieden van de afkoop van de verzekering kan de rechter, ook ambtshalve, de geëxecuteerde een nadere termijn van ten hoogste vier weken toestaan voor het belenen van de verzekering.

Artikel 479q

Indien met betrekking tot een levensverzekering door verschillende schuldeisers beslag is gelegd, geschiedt de voortzetting van de executie door degene die het oudste executoriaal beslag heeft gelegd. Wordt de executie door de legger van dit beslag niet voortgezet, dan neemt degene die het daaropvolgende beslag heeft gelegd, de executie over.

Artikel 479r

1. Indien de begunstiging na de beslaglegging onherroepelijk wordt, kan deze onherroepelijkheid niet aan de executant worden tegengeworpen. De verzekeraar is verplicht een uitkering, waarop de begunstiging betrekking heeft, onder zich te houden. Voor zover vaststaat dat de begunstiging niet zal worden gewijzigd, blijven de eerste en de tweede volzin buiten toepassing.

2. Eindigt het verzekerde risico door het overlijden van de verzekeringnemer binnen twee weken na de dag waarop het in artikel 479n, eerste lid, bedoelde exploit is uitgebracht, dan kan de executant niet tot wijziging van de begunstiging overgaan tot twee weken nadat hij de begunstigde bij deurwaardersexploit van zijn voornemen tot wijziging van de begunstiging op de hoogte heeft gesteld. Hij doet een afschrift van het exploit toekomen aan de verzekeraar. De verzekeraar is verplicht aan de executant de nodige gegevens te verschaffen om de begunstigde te kunnen bereiken. Artikel 479n, eerste lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing. De eerste volzin mist toepassing wanneer de begunstigde reeds een vordering als bedoeld in artikel 479p, eerste lid, heeft ingesteld.

3. Heeft de executant nog niet overeenkomstig artikel 479n, eerste lid, of overeenkomstig het tweede lid aan de geëxecuteerde, onderscheidenlijk de begunstigde, mededeling gedaan van zijn voornemen tot wijziging van de begunstiging, dan vervalt de mogelijkheid om de begunstiging te wijzigen, indien de executant de begunstigde niet binnen een door hem aan de executant gestelde termijn van tenminste vier weken bij deurwaardersexploit van zijn voornemen tot wijziging op de hoogte heeft gesteld.

P

In artikel 490b, eerste lid, wordt '253, derde volzin' vervangen door: 253, eerste lid, derde volzin.

Q

In artikel 585, onderdeel b, wordt 'een en twintig' vervangen door: vijfentwintig.

R

Voor de tekst van artikel 611c wordt de aanduiding '1.' geplaatst en een tweede lid wordt toegevoegd, luidende:

2. De rechter kan bepalen dat een verbeurde dwangsom geheel of gedeeltelijk toekomt aan het Land.

S

In artikel 635, eerste lid, aanhef, en artikel 637, derde lid, vervallen de woorden 'van Aruba'.

T

Artikel 660, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel c, ten 1°, worden de woorden 'door de uitvoerders van een uiterste wilsbeschikking' vervangen door: door een executeur van de nalatenschap.

b. In onderdeel c wordt na het onderdeel ten 2° een onderdeel ten 3° ingevoegd, luidende:

3°. zo de nalatenschap onder bewind staat: door de bewindvoerder;.

c. Onder vervanging aan het slot van onderdeel d van de punt door een puntkomma, wordt een onderdeel e toegevoegd, luidende:

e. door een door de rechter benoemde vereffenaar van de nalatenschap of gemeenschap.

U

Na afdeling 4 van titel 2 van Boek 3 wordt een afdeling ingevoegd, luidende als volgt:

AFDELING 4A

Rechtsmiddelen tegen beschikkingen in procedures betreffende een nalatenschap

Artikel 676a

Geen andere voorziening dan cassatie in het belang der wet staat open tegen beschikkingen ingevolge:

- a. artikel 25, vierde lid, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- b. artikel 143, eerste lid, tweede volzin, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- c. artikel 147, tweede lid, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- d. artikel 149, tweede lid, tweede volzin, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- e. artikel 150, tweede lid, onderdeel b, tweede volzin, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- f. artikel 157, vierde lid, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- g. artikel 164, tweede lid, tweede volzin, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- h. artikel 173, derde volzin, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek, waarbij een machtiging als in die bepaling bedoeld wordt verleend;
- i. artikel 185, tweede lid, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek

waarbij maatregelen als in die bepaling bedoeld worden voorgeschreven;

- j. artikel 185, derde lid, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- k. artikel 191, tweede lid, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek, waarbij maatregelen als in die bepaling bedoeld worden voorgeschreven;
- l. artikel 192, tweede lid, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- m. artikel 196 van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- n. artikel 197, tweede lid, eerste volzin, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- o. artikel 201, tweede lid, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- p. artikel 202, eerste lid, onderdeel a, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- q. artikel 206, vijfde lid, tweede volzin, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- r. artikel 211, vierde lid, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- s. artikel 215, tweede lid, tweede volzin, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- t. artikel 218, eerste lid, tweede volzin, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- u. artikel 221, tweede lid, eerste volzin, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- v. artikel 223, eerste lid, tweede volzin, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek;
- w. artikel 226, derde lid, van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek, waarbij een machtiging als in die bepaling bedoeld wordt verleend.

Artikel 676b

1. Van de beschikkingen van de rechter in eerste aanleg ingevolge afdeling 3 van titel 6 van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek is gedurende vijf dagen hoger beroep op het Hof van Justitie toegelaten, behoudens voor zover het beschikkingen betreft waartegen ingevolge artikel 676a geen hogere voorziening is toegelaten.

2. Artikel 63, tweede lid, van het Faillissementsbesluit 1931 is van overeenkomstige toepassing.

V

In artikel 715, eerste lid, wordt na 'of, in Aruba, in een' ingevoegd: vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of.

W

In artikel 717, eerste lid, wordt na 'besloten vennootschap' ingevoegd: , vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

X

Na afdeling 5 van titel 4 van Boek 3 wordt een nieuwe afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 5A

Conservatoir beslag op de rechten uit een sommenverzekering

Artikel 724a

1. Een schuldeiser kan conservatoir beslag leggen op de rechten die voor de verzekeringnemer voortvloeien uit een sommenverzekering. Voorts kan in de gevallen, bedoeld in artikel 479ka, eerste lid, conservatoir beslag worden gelegd ten laste van degene die tot het ontvangen van een uitkering uit sommenverzekering is aangewezen. De artikelen 479kb, eerste lid, 479kc, 479m, tweede en derde lid, 479o, eerste lid, 479p, eerste lid, eerste volzin, en 479r, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Het beslag wordt onder de verzekeraar gelegd op de wijze en met de gevolgen als in afdeling 4 is bepaald, tenzij de rechten van de verzekeringnemer of de begunstigde aan toonder of order zijn gesteld. In het geval, bedoeld aan het slot van de eerste volzin, wordt het beslag gelegd op de wijze en met de gevolgen als in afdeling 2 is bepaald.

Y

In artikel 862, tweede en derde lid, wordt 'een vennootschap onder firma of een commanditaire vennootschap' telkens vervangen door: een openbare vennootschap.

ARTIKEL II

Het Faillissementsbesluit 1931 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2, derde lid, komt te luiden:

3. Ten aanzien van een openbare vennootschap kan de indiening ook geschieden waar haar kantoor is gevestigd. De rechter die bevoegd is ten aanzien van een vennootschap, is mede bevoegd ten aanzien van de voor de schulden der vennootschap verbonden vennoten.

B

Artikel 4, derde lid, vervalt met vernummering van het vierde lid tot derde lid.

C

Van artikel 18 vervallen de aanduiding '1.' voor het eerste lid en het tweede lid.

D

Na artikel 18 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 18a

1. Ten aanzien van een overeenkomst van levensverzekering vallen voorts buiten de boedel:

a. het recht op het doen afkopen van een levensverzekering voor zover de begunstigde of de verzekeringnemer door afkoop onredelijk benadeeld wordt;

b. het recht om de begunstiging te wijzigen, tenzij de wijziging geschiedt ten behoeve van de boedel en de begunstigde of de verzekeringnemer daardoor niet onredelijk benadeeld wordt;

c. het recht om de verzekering te belenen.

2. Voor de uitoefening van het recht op het doen afkopen en het recht om de begunstiging te wijzigen, behoeft de curator de toestemming van de rechter-commissaris, die daarbij zonodig vaststelt tot welk bedrag deze rechten mogen worden uitgeoefend. Slechts met schriftelijke toestemming van de verzekeringnemer is de curator bevoegd tot overdracht van de verzekering.

3. Indien de curator de begunstiging heeft gewijzigd, vervalt deze wijziging met de beëindiging van het faillissement.

4. Indien de begunstiging na de faillietverklaring onherroepelijk wordt, kan deze onherroepelijkheid niet aan de boedel worden tegengeworpen. De verzekeraar is verplicht een uitkering, waarop de begunstiging betrekking heeft, onder zich te houden. Voor zover vaststaat dat de begunstiging niet zal worden gewijzigd, blijven de eerste en de tweede volzin buiten toepassing. Ten aanzien van de begunstigde is artikel 65 van overeenkomstige toepassing.

5. In afwijking van het vierde lid, tweede volzin, kan de verzekeraar een betaling aan de begunstigde tegenwerpen aan de boedel, voorzover de curator niet bewijst dat de verzekeraar op het tijdstip van betaling op de hoogte was van het faillissement of van een daaraan voorafgegaan beslag ten laste van de verzekeringnemer. In dat geval heeft de curator verhaal op de begunstigde.

E

Artikel 36, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

a. Het woord 'Arbeiders' wordt vervangen door: Werknemers.

b. Het woord 'arbeiders' wordt vervangen door: werknemers.

c. De zinsnede 'artikel 1615j, eerste lid, van Boek 7A van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen' wordt vervangen door: artikel 672, eerste lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek.

F

Artikel 39 wordt als volgt gewijzigd:

a. In het eerste lid wordt de punt aan het slot van onderdeel ten 6° vervangen door een puntkomma en wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

7°. bij rechtshandelingen die ertoe strekken een goed onder een trustverband te brengen.

b. Een lid wordt toegevoegd, luidende:

7. Voor de toepassing van dit artikel is met de hoedanigheid van bestuurder, commissaris of aandeelhouder van een rechtspersoon gelijkgesteld de hoedanigheid van trustee, protector of begunstigde van een trust.

G

Artikel 57 wordt als volgt gewijzigd:

a. Het derde lid komt te luiden:

3. Van de aan de echtgenoot van de gefailleerde opgekomen rechten aan toonder en zaken die geen registergoederen zijn, welke buiten de gemeenschap vallen ingevolge artikel 94, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, de huwelijkse voorwaarden, dan wel een bepaling als bedoeld in artikel 121a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, moet, in geval van geschil, door beschrijving of bescheiden blijken.

b. Aan het vierde lid wordt een volzin toegevoegd, luidende: Op de belegging of wederbelegging is artikel 95, eerste lid, eerste volzin, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.

H

Artikel 58 vervalt.

I

Na artikel 59a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 59b

De faillietverklaring van een openbare of stille vennootschap brengt niet het faillissement van de voor de schulden der vennootschap verbonden vennoten mee.

J

De negende afdeling van titel I vervalt.

K

In artikel 198 vervalt de zinsnede ', ook in geval van artikel 190,'.

L

Het tweede lid van artikel 219 komt te luiden:

2. Artikel 57 vindt overeenkomstige toepassing.

M

Artikel 229 wordt als volgt gewijzigd:

- a. het woord 'arbeiders' wordt steeds vervangen door: werknemers.
- b. De zinsnede 'artikel 1615j, eerste lid, van Boek 7A van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen' wordt steeds vervangen door: artikel 672, eerste lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek.

ARTIKEL III

Deze landsverordening treedt in werking met ingang van een bij landsbesluit te bepalen tijdstip, dat voor verschillende onderdelen verschillend kan zijn.

Gegeven te Philipsburg, *drieëntwintigste* december 2013
De Gouverneur van Sint Maarten

De Minister van Justitie

Negende januari 2014
De Minister van Algemene Zaken

Uitgegeven de *veertiende* januari 2014;
De Minister van Algemene Zaken
Namens deze,
Hoofd Afdeling Juridische Zaken & Wetgeving

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

1. Het gaat in dit ontwerp om aanpassingen van het eenvormige Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het eenvormige Faillissementsbesluit 1931 aan een aantal landsverordeningen die wijzigingen brengen in het nieuwe Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen. Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om de elektronisch akte in het algemeen te regelen (artikel 135a Rv), om duidelijkheid te scheppen omtrent beslag op overheidsgrond (het nieuwe artikel 436a Rv), om de mogelijkheid te openen dat de rechter in bijzondere gevallen bepaalt dat verbeurde dwangsommen geheel of gedeeltelijk toekomen aan het Land (artikel 611c, tweede lid, Rv) en om mede rekening te houden met de in Aruba per 1 januari 2009 in werking getreden Landsverordening vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (AB 2008 no. 62); het is overigens de bedoeling dat in de toekomst deze vennootschap met beperkte aansprakelijkheid wordt ondergebracht in een nieuw Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba.
2. Concreet gaat het om aanpassingen in het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering en het Faillissementsbesluit 1931 aan de ontwerp-Landsverordening herziening huwelijksvermogensrecht (erfenissen, zowel voorhuwelijks als huwelijks vallen niet in de huwelijksgemeenschap), de ontwerp-Landsverordening trust (die tot aanpassing van de Faillissementspauliana noopt), het ontwerp-Landsverordening verzekering en lijfrente (dat de mogelijkheid van een elektronische polis introduceert en om aanpassing vraagt in het executie- en beslagrecht), het ontwerp-Landsverordening erfrecht en schenking (dat ook vraagt om processuele aanpassingen), het ontwerp-Landsverordening arbeidsovereenkomst (waardoor enkele terminologische aanpassingen nodig zijn) en het ontwerp-Landsverordening personenvennootschap (met een openbare en stille vennootschap). Wat het laatstgenoemde ontwerp betreft, diene nog het volgende.
3. Onder het nieuwe recht zal niet langer sprake zijn van een vennootschap onder firma, openbare maatschap en stille maatschap, maar van een openbare vennootschap die al dan niet rechtspersoon kan zijn (vgl. artikel 7:801 en 802 BW) en van een stille vennootschap. Een commanditaire vennootschap is een gekwalificeerde vorm van openbare vennootschap (artikel 7:836 BW). Bij iedere vennootschap-niet rechtspersoon (ook de stille) is er sprake van een gebonden gemeenschap (artikel 7:806, eerste lid, BW), terwijl de zaakcrediteuren zich (exclusief) op de goederen van de gemeenschap kunnen verhalen (artikel 7:806, tweede lid, BW). Er is derhalve sprake van een zgn. afgescheiden vermogen. Dit geldt ook na ontbinding totdat de vereffening is geëindigd (artikel 7:827 BW; zie in dit verband ook het vereffening- en verdelingsregime neergelegd in artikel 7:830 BW). Bij de vennootschap die rechtspersoon is, is er beschikkingsgebondenheid van de vennoot ten aanzien van zijn aandeel in die rechtspersoon (artikel 7:807 BW). Dat de zaakcrediteuren van de vennootschap-rechtspersoon zich op haar goederen kan verhalen spreekt voor zich.
4. De regel dat het faillissement van één der vennoten de ontbinding van de vennootschap in haar geheel met zich brengt, komt te vervallen. Ingevolge artikel 7:818, eerste lid, onder b, BW is het faillissement van een vennoot slechts grond tot zijn uittreding, waarbij de vennootschap wordt voortgezet door de overblijvende (tenminste twee) vennoten. Partijen kunnen echter in de vennootschapsovereenkomst bepalen dat dan de vennootschap wél

in haar geheel wordt ontbonden. Niet als uittredingsgrond is opgenomen de aan een vennoot verleende surséance van betaling. Wel kan in de vennootschapsovereenkomst worden voorzien dat (ook in dit geval) opzegging van de vennootschap aan de desbetreffende vennoot kan plaatsvinden door de andere vennoten (vgl. artikel 7:818, eerste lid, onder d, BW) en kan de rechter de vennootschap ten aanzien van hem (altijd) ontbinden wegens gewichtige redenen (artikel 7:820, eerste lid, BW). Ten slotte wordt in artikel 817, eerste lid, onder d, BW bepaald dat door faillietverklaring van de vennootschap deze in haar geheel wordt ontbonden, en in artikel 817, tweede lid, BW dat in zulk een geval de vennootschap niettemin kan worden voortgezet indien het faillissement eindigt door het in kracht van gewijsde gaan van de homologatie van een akkoord.

Financiële consequenties

Onderhavige ontwerp-landsverordening heeft geen financiële gevolgen voor de begroting van het Land.

Advies van de Raad van Advies

De Raad van Advies heeft op 15 juni 2010 advies uitgebracht (RvA no. RA/06-10-LV).

Overeenkomstig het advies is de considerans van het ontwerp aangepast en het Algemeen deel van de onderhavige Memorie van Toelichting. Anders dan de Raad veronderstelt in verband met het voorgestelde artikel 135a Rv, kan niet worden gezegd dat de hier te lande geldende *Landsverordening overeenkomsten langs elektronische weg van 29 december 2000*, P.B. 2000, no. 168, in verbinding met het *Landsbesluit elektronische handtekeningen, certificaten en certificaatdienstverleners van 19 juni 2001*, P.b. 2001, no. 65, minder waarborgen biedt voor de authenticiteit dan de Nederlandse artikelen 6:227a e.v. NedBW en artikelen 3:15a e.v. NedBW. Het voorstel van de Raad om een met artikel 6:227a NedBW vergelijkbare bepaling op te nemen is echter opgevolgd, aangezien het wenselijk is om expliciet te bepalen dat als uit de wet voortvloeit dat een overeenkomst slechts schriftelijk kan worden aangegaan, aan deze eis kan worden voldaan doordat de overeenkomst langs elektronische weg tot stand komt. Deze regel komt niet expliciet voor in de Landsverordening overeenkomsten langs elektronische weg. Het nieuwe artikel 6:227a BW is opgenomen in het ontwerp-Landsverordening verzekering en lijfrente (artikel III, onderdeel D). Aldaar wordt ingegaan op de toepasselijkheid van het nieuwe artikel 6:227a BW op de totstandkoming van een huizenkoop. Alle overige opmerkingen van de Raad van Advies zijn eveneens opgevolgd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I (Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)

Onderdeel A (artikel 5 Rv)

1. Voor het komende recht is van belang dat alle vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid, ook niet-openbare, niet alleen een gebonden vennootschappelijke gemeenschap maar ook een afgescheiden vermogen (kunnen) hebben (zie het Algemeen deel van deze Memorie van Toelichting). Nu onder het komend recht ook stille vennootschappen een afgescheiden vermogen kunnen hebben, is er geen reden om deze vennootschappen procesbevoegdheid te onthouden. Aldus kan de vennootschap als zodanig (de gezamenlijke vennoten in hun vennootschappelijk verband) tot het afgescheiden vermogen behorende vorderingen instellen en zullen crediteuren wier vordering tot de schulden van

de vennootschap moet worden gerekend, daarvoor steeds een executoriale titel kunnen verkrijgen tegen het afgescheiden vermogen zodat deze titel op de daartoe behorende goederen kan worden verhaald. Een (slechts) tegen de vennootschap verkregen titel zal niet – evenmin als dat thans het geval is met een tegen een vennootschap onder firma verkregen titel – kunnen worden tenuitvoergelegd tegen de vennoten in privé (HR-12-1959, NJ 1960, 121).

2. In een exploit moeten de namen worden genoemd van degenen van wie het exploit uitgaat en voor wie het is bestemd. Onder zijn reikwijdte vallen een rechtspersoon en een vennootschap-niet rechtspersoon met procesbevoegdheid. In lijn met het oude recht heeft een openbare vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid ook onder het nieuwe recht procesbevoegdheid. Onder het nieuwe recht verdient voorts ook bij stille vennootschappen procesbevoegdheid te worden erkend. Voor stille vennootschappen, die geen gemeenschappelijke naam hebben, kunnen in het exploit de afzonderlijke vennoten worden genoemd als degenen van wie het exploit uitgaat dan wel voor wie het is bestemd, onder vermelding dat zij 'als zodanig' – dat wil zeggen in hun vennootschappelijk verband – optreden. Een zodanige vermelding in de oproeping leidt ertoe dat de stille vennootschap als procespartij heeft te gelden.
3. Van de verzoeker en van de geëxploiteerde moeten ook de woonplaats vermeld worden. Onder het nieuwe recht vermeldt een openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid ingevolge artikel 7:802, derde lid, BW in de overeenkomst van vennootschap haar zetel. Een openbare vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid is vrij om haar zetel al dan niet in die overeenkomst te vermelden. Ook stille vennootschappen kunnen in de overeenkomst van vennootschap een zetel vermelden. Met het oog hierop is (in de Landsverordening personenvennootschap) aan artikel 1:10 BW, dat in het tweede lid de woonplaats aanduidt van de rechtspersoon geregeld in Boek 2 BW, een derde lid toegevoegd. De eerste volzin daarvan houdt in dat een openbare vennootschap haar woonplaats heeft ter plaatse waar zij ingevolge de overeenkomst van vennootschap haar zetel heeft en bij gebreke daarvan ter plaatse van haar kantoor dan wel het voornaamste van haar kantoren. Deze bepaling geldt zowel voor de openbare vennootschap met rechtspersoonlijkheid die altijd een zetel heeft, als voor de andere vennootschappen, die zoals gezegd een zetel kunnen hebben. Heeft een openbare vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid geen zetel, dan geldt voor haar het alternatief van de plaats waar zij kantoor – bij verschillende kantoren: het hoofdkantoor – houdt, waar derhalve het centrum van haar beroeps- of bedrijfswerkzaamheden zich bevindt (vgl. artikel 1:14 BW).
4. Voor stille vennootschappen geldt ingevolge de tweede volzin van het voorgestelde artikel 1:10, derde lid, BW het kantoor, of bij meerdere kantoren het voornaamste daarvan, als woonplaats. Aangezien stille vennootschappen zich niet behoeven in te schrijven in het handelsregister, is een eventuele in de overeenkomst gekozen zetel niet geschikt om als woonplaats te gelden.
5. De algemene bepalingen omtrent procedures die met een beschikking eindigen (artikel 429a e.v. Rv) bevatten geen bijzondere voorzieningen voor personenvennootschappen en rechtspersonen. Onder het nieuwe recht kan dit zo blijven. Onder de reikwijdte van de regeling van de inhoud van het verzoekschrift vallen een rechtspersoon en een vennootschap-niet rechtspersoon met procesbevoegdheid (zoals thans een vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap). Ook hier komt onder het nieuwe recht aan een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid

procesbevoegdheid toe. Betreft het een stille vennootschap, dan zullen de afzonderlijke vennoten gezamenlijk moeten optreden in hun vennootschappelijk verband.

6. In artikel 5, ten 6°, onderdeel b, is de mogelijkheid toegevoegd van betekening aan de persoon of de woonplaats van een door de rechter benoemde vereffenaar.

Onderdeel B (artikel 120 Rv)

De aanpassing is noodzakelijk ten gevolge van de vervanging van de regeling van het recht van beraad door die van artikel 4:185 BW.

Onderdeel C (artikel 135a Rv)

1. Het verdient aanbeveling de elektronische verzekeringspolis onder voorwaarden mogelijk te maken. In Nederland is hiervoor vanuit de praktijk gepleit (lagere kosten, vereenvoudiging van de communicatie en van de archivering). Weliswaar zal op korte termijn hier te lande van deze mogelijkheid nog geen gebruik worden gemaakt, maar in de toekomst kan het anders komen te liggen. De argumenten die pleiten voor het mogelijk maken van een elektronische polis gelden ook voor veel andere onderhandse akten, al hoeven niet zonder meer dezelfde strenge eisen (op een certificaat gebaseerde elektronische handtekening) gesteld te worden. In dit voorstel wordt daarom niet alleen de elektronische verzekeringspolis mogelijk gemaakt, maar worden ook bepaalde andere onderhandse akten in elektronische vorm toegestaan. Hiervoor worden in dit voorstel nadere voorwaarden gesteld.
2. Ingevolge artikel 135 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is een akte een ondertekend geschrift, bestemd om tot bewijs te dienen. Akten zijn onder te verdelen in authentieke akten en onderhandse akten. Authentieke akten worden in het tweede lid van artikel 135 Rv omschreven als akten in de vereiste vorm en bevoegdelijk opgemaakt door ambtenaren, aan wie bij of krachtens de wet is opgedragen op die wijze te doen blijken van door hen gedane waarnemingen of verrichtingen. Als authentieke akten worden tevens beschouwd de akten, waarvan het opmaken aan ambtenaren is voorbehouden, doch waarvan de wet het opmaken in bepaalde gevallen aan anderen dan ambtenaren opdraagt. Onderhandse akten zijn volgens het derde lid van artikel 135 Rv alle akten die niet authentieke akten zijn. Onderhandse akten leveren ten aanzien van de verklaring van een partij omtrent hetgeen de akte bestemd is ten behoeve van de wederpartij te bewijzen, tussen partijen dwingend bewijs op van de waarheid van die verklaring. Dwingend bewijs wil zeggen dat het de rechter niet vrijstaat aan de akte die bewijskracht toe te kennen die hem goeddunkt. Daarmee is overigens niet gezegd dat tegenbewijs niet mogelijk is. Ingevolge het tweede lid van artikel 130 Rv staat immers ook tegen dwingend bewijs tegenbewijs vrij.
3. Het nieuwe artikel 135a Rv, dat ontleend is aan de Nederlandse Kamerstukken I en II, 2007/10, 31 358, ziet alleen op onderhandse akten. De wet kent in verschillende bepalingen het vereiste van een onderhandse akte. Onderhandse akten kunnen zijn voorgeschreven als vormvereiste zoals in het BW in de artikelen 3:94 (cessie) en 3:95 (overdracht van goederen waarvoor de overdracht niet elders is geregeld), 3:237 en 3:239 (bezitloos pandrecht), 4:95 (onderhandse akte uiterste wil; in het ontwerp-Landsverordening Erfrecht en schenking), 4:97 (codicil; in hetzelfde ontwerp), 7:2 (koop woning; in het ontwerp-Landsverordening koop van onroerende zaken en aanneming van werk) en 7A:1557i (huurkoop). Zij kunnen ook zijn voorgeschreven als enig bewijsmiddel of als bijzonder bewijsstuk voor een overeenkomst zoals in artikel 7:932 (verzekeringspolis; in

- het onderhavige ontwerp). Daarnaast worden onderhandse akten in de praktijk ook gebruikt zonder dat de wet daartoe verplicht.
4. Twee van de eisen die aan een akte worden gesteld, zijnde de ondertekening en de schriftelijkheid, kunnen leiden tot een belemmering van de mogelijkheden die het elektronisch verkeer biedt. In artikel 7 van de Landsverordening overeenkomsten langs elektronische weg (P.B. 2000, no. 168), in verbinding met het Landsbesluit elektronische handtekeningen, certificaten en certificatedienstverleners (P.B. 2001, no. 65) is reeds de mogelijkheid van een elektronische handtekening gecreëerd.
 5. In het eerste lid van artikel 135a Rv wordt bepaald dat onderhandse akten op een andere wijze dan schriftelijk kunnen worden opgemaakt door middel van ieder hulpmiddel dat degene ten behoeve van wie de akte bewijs oplevert, in staat stelt om de inhoud van de akte op te slaan op een wijze die deze inhoud toegankelijk maakt voor toekomstig gebruik gedurende een periode die is afgestemd op het doel waarvoor de akte kan dienen, en die een ongewijzigde reproductie van de inhoud van de akte waarborgt. Op grond van deze bepaling heeft een elektronische onderhandse akte dezelfde bewijskracht als een schriftelijke onderhandse akte.
 6. De wet schrijft voor sommige onderhandse akten voor dat zij moeten worden verschaft. Dit geldt onder meer voor de koopakte (artikel 7:2, tweede lid, BW in het ontwerp-Landsverordening koop van onroerende zaken en aanneming van werk) en de verzekeringspolis (artikel 7:932, eerste lid, BW in het onderhavige ontwerp). Een onderhandse akte die niet in schriftelijke vorm is opgemaakt, zou de positie van degene aan wie de akte moet worden verschaft, kunnen schaden wanneer deze laatste niet de middelen heeft om kennis te nemen van de inhoud van de niet-schriftelijke akte. Om die reden bepaalt het tweede lid van artikel 135a Rv dat aan een wettelijke verplichting tot het verschaffen van een onderhandse akte alleen op een andere wijze dan bij geschrift kan worden voldaan met uitdrukkelijke instemming van degene aan wie de akte moet worden verschaft. Een elektronische polis, waaronder een elektronische zorgpolis, is dus alleen mogelijk met uitdrukkelijke instemming van degene aan wie de polis moet worden verschaft.
 7. De eis van toestemming moet nadrukkelijk onder de aandacht worden gebracht. Instemming met algemene voorwaarden waarin een bepaling is opgenomen dat wordt ingestemd met een elektronische akte voldoet dus niet aan de eis van uitdrukkelijke toestemming. De toestemming kan bijvoorbeeld worden gegeven door het aanvinken van een hokje achter een daartoe strekkende verklaring op de koopovereenkomst, de verzekeringsovereenkomst of op een afzonderlijk formulier.

Onderdeel D (artikel 263)

Zoals is signaleerd door G.C.C. Lewin, *Het hoger beroep en het cassatieberoep in burgerlijke zaken in de Nederlandse Antillen en Aruba*, proefschrift Universiteit van de Nederlandse Antillen, 2010, p. 46-47, is de plaatsing van de in het huidige artikel 263, derde lid, neergelegde bepaling minder gelukkig, aangezien die bepaling niets van doen heeft met de appellabiliteit van tussenuitspraken. De bepaling wordt daarom ongewijzigd verplaatst naar een nieuw artikel 282a.

Onderdeel E (artikel 266 Rv)

De aanpassing is noodzakelijk ten gevolge van de vervanging van de regeling van het recht van beraad door die van artikel 4:185 BW.

Onderdeel F (artikel 282a)

Zie de toelichting bij onderdeel D (artikel 263). Het gaat hier louter om een verplaatsing, zonder inhoudelijke wijziging van de bepaling.

Onderdeel G (artikel 429c Rv)

In zaken van testamentair bewind, waarbij veelal niet zozeer de afwikkeling van de nalatenschap aan de orde is, verdient het de voorkeur dat bevoegd is de rechter van de woonplaats van de rechthebbende, dat wil zeggen: de woonplaats van de bewindvoerder (artikel 1:12, tweede lid, BW).

Onderdeel H (artikel 429n Rv)

Ook deze aanvulling betreft het testamentair bewind. Het stelsel van artikel 429n brengt mee dat een beschikking nog lange tijd kan blootstaan aan hoger beroep van niet verschenen, niet met name opgeroepen belanghebbenden. Dit is in het bijzonder ongewenst bij bewind dat vaak juist is ingesteld omdat de rechthebbenden afwezig of onbekend zijn of een moeilijk te overziene groep vormen en dus zelf het beheer over de goederen niet kunnen voeren, zoals bij een nalatenschap waarvan niet alle erfgenamen bekend zijn. Dit kan zich ook voordoen in geval over de nalatenschap een executeur is benoemd of de nalatenschap overeenkomstig afdeling 3 van titel 6 van Boek 4 moet worden vereffend. In situaties als deze zouden beschikkingen moeilijk in kracht van gewijsde kunnen gaan, met alle daaraan verbonden onzekerheid. Daarom is in dit artikel een nieuw lid ingevoegd dat de appelertermijn vanaf de beschikking zelf laat lopen, behoudens voor zover het belanghebbenden betreft die, hoewel zij ten tijde van de indiening van het verzoekschrift bekend waren, niet bij name, en, zo zij toen onbekend waren, in het geheel niet zijn opgeroepen. De verzoeker kan derhalve door een zo volledig mogelijke opgave van alle belanghebbenden voorkomen dat het boven water komen van nieuwe onbekende belanghebbenden nog tot aantasting van de beschikking kan leiden.

Onderdeel I (artikel 429q Rv)

Hier wordt een omissie hersteld.

Onderdeel J (artikel 436a Rv)

Deze bepaling – die mede van belang is om gemeenschapsgronden te behouden voor volgende generaties – strekt ertoe elke twijfel uit te sluiten over de vraag of sprake is van bestemming voor de openbare dienst als bedoeld in artikel 436 Rv. Het resultaat is dat de gemeenschapsgronden niet kunnen worden beslagen door crediteuren van de overheid. Doordat de bepaling in de wet staat weet iedereen waar men aan toe is. Men vergelijk ook het (in de Landsverordening verzekering en lijfrente) voorgestelde artikel 3:106a BW, waarin verjaring ten behoeve van een bezitter die niet te goede trouw is ten aanzien van gemeenschapsgrond wordt uitgesloten, alsmede het reeds bestaande artikel 5:26, tweede lid BW over de openbaarheid van aan de overheid toebehorende stranden.

Onderdelen K tot en met N (artikel 461b, aanhef afdeling 2.2.1B, artikelen 474c en 479i Rv)

Deze aanpassingen hebben een louter technisch karakter.

Onderdeel O (Boek 2, titel 2, afdeling 2C Rv: Executoriaal beslag op de rechten uit een sommenverzekering)

Afdeling 2C bestaat reeds (voor een toelichting zie de Memorie van Toelichting bij het ontwerp-Landsverordening, houdende vaststelling van een nieuw Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, *Staten van de Nederlandse Antillen 2002/2003 – 2709 [E-110]*, p. 37), maar wordt aangepast aan de nieuwe regeling voorgesteld in het ontwerp-Landsverordening verzekering en lijfrente. Met het oog op de overzichtelijkheid wordt wegens de vele wijzigingen de tekst van de

afdeling opnieuw vastgesteld. Het opschrift van de afdeling heeft een algemenere strekking gekregen, doordat het niet slechts op levensdoch op sommenverzekering in het algemeen betrekking heeft (als omschreven in artikel 7:964 BW jo artikel 7:925 BW). Algemener is deze ook doordat het mede ziet op beslag ten laste van een als begunstigde aangewezen derde, terwijl het niet in alle gevallen hoeft te gaan op een beslag onder derden. Slechts wordt toegelicht wat is gewijzigd ten opzichte van de huidige tekst.

§ 1 (Algemene bepalingen)

Artikel 479ka

1. Vooropgesteld wordt de, reeds uit de algemene regels van beslagrecht voortvloeiende, mogelijkheid van beslag ten laste van de derdebegunstigde die zijn aanwijzing heeft aanvaard en daardoor een recht op uitkering, eventueel onder voorwaarde of tijdsbepaling, heeft verkregen; men zie onderdeel a van het eerste lid. Onderdeel b betreft de gevallen waarin weliswaar nog geen recht op uitkering bestaat, omdat de begunstigde de aanwijzing nog niet heeft aanvaard, doch die aanwijzing wél onherroepelijk is: de gevallen van artikel 7:968, onderdelen b tot en met d, BW. Daarvan zou de begunstigde misbruik kunnen maken, door noch te aanvaarden, noch te verwerpen. Daarom staat, indien hij geen van beide doet, het thans voorgestelde artikel beslag te zijnen laste toe.
2. In het tweede lid is bepaald dat de onherroepelijk aangewezen derde geacht wordt zijn aanwijzing te hebben aanvaard voor zover de executie strekt. Uit deze slotwoorden vloeit voort dat, indien de executie een lager bedrag betreft dan de uitkering, de executie van geen invloed is op de vraag aan wie het overschot van de uitkering toekomt. De geëxecuteerde die het overschot in handen wil krijgen, zal dus alsnog moeten aanvaarden. Heeft hij daarentegen zijn aanwijzing afgewezen, dan kan hij niet alsnog aanspraak op het overschot maken.
3. In geval van conservatoir beslag is deze regel pas van toepassing wanneer het is overgegaan in executoriaal beslag (dit blijkt uit de omstandigheid dat artikel 724a, eerste lid, niet verwijst naar artikel 479ka, tweede lid).
4. Wanneer ten laste van de verzekeringnemer beslag onder de verzekeraar is gelegd en door diens overlijden de aanwijzing onherroepelijk is geworden, kan weliswaar beslag worden gelegd ten laste van de begunstigde, doch de aanwijzing wordt niet geacht te zijn aanvaard zolang het beslag ten laste van de verzekeringnemer nog kan leiden tot wijziging van de begunstiging. Derhalve zal het beslag ten laste van de verzekeringnemer eerst dienen te worden afgewikkeld voordat de uitwinning ten laste van de derde-begunstigde kan worden voortgezet.

Artikel 479kb

1. Beslag onder de verzekeringnemer of een begunstigde op uit de verzekering voortvloeiende rechten zou tot verkoop van die rechten leiden, waarbij ten detrimente van alle betrokkenen een abnormaal lage opbrengst te verwachten zou zijn. Bovendien zou zulks op ongewenste wijze een beslag ten laste van de verzekeringnemer krachtens artikel 479l e.v. kunnen doorkruisen. Daarom wordt zulk een beslag niet toegelaten. Uitwinning van een sommenverzekering kan in beginsel niet anders dan door derdenbeslag plaatsvinden.
2. Aan het slot van dit lid wordt op het bovenstaande een uitzondering gemaakt voor het geval dat rechten van de verzekeringnemer aan toonder of order zijn gesteld, hetgeen alleen bij bepaalde vormen van levensverzekering denkbaar is. Beslag op een vordering van order of toonder leidt in beginsel tot verkoop van de vordering; vgl. artikel 474a. Het tweede lid van het onderhavige artikel 479kb

beoogt, zonder het aangaan van een levensverzekering aan order of toonder te verbieden, desondanks ook bij zulke verzekeringen recht te doen aan de gedachten die aan het eerste lid ten grondslag liggen. De voorgestelde oplossing is geïnspireerd door artikel 474a, eerste lid.

Artikel 479kc

Dit artikel vormt de op sommenverzekering toegespitste uitwerking van artikel 475h. Deze algemene formuleringen beletten dat de nemer over meer mogelijkheden om de positie van de beslaglegger te beïnvloeden zouden kunnen beschikken dan in artikel 475h opgesomd. De verzekeringnemer kan de verzekering die afkoopwaarde heeft, doen afkopen en belenen; ook kan hij de beslaglegger benadelen door de als begunstigde aangewezen derde toestemming te geven de aanwijzing te aanvaarden. Deze handelingen kunnen na het leggen van het beslag niet aan de beslaglegger worden tegengeworpen. De wet kan niet beletten dat de betaling van premie wordt gestaakt met alle gevolgen van dien. Het gaat hier om een bijzondere bepaling en aangenomen mag worden dat de tweede volzin van het eerste lid van het algemene artikel 475h, welke volzin handelingen betreft van de derde, dus van de verzekeraar, eventueel van toepassing kan zijn. Bij deze volzin is gedacht aan het geval aan de orde in HR 21 maart 1969, NJ 1969, 304, waarin een bank vóór het beslag een opdracht tot overschrijving van de beslagschuldenaar heeft ontvangen en er niet meer in slaagt de uitvoering ervan te stoppen.

§ 2 (Beslag ten laste van de verzekeringnemer op diens rechten uit een levensverzekering)

Artikel 479l

1. Door het vervangen in het bestaande artikel 479l van 'geschiedt' door 'wordt (...) gelegd en vervolgd' wordt verduidelijkt dat niet slechts de beslaglegging plaatsvindt overeenkomstig de algemene regels voor derdenbeslag, maar ook de regels voor het vervolgen van een dergelijk beslag van toepassing zijn, voor zover daarvan in deze afdeling niet wordt afgeweken.
2. De toevoeging 'voor de in artikel 475 bedoelde goederen' doet uitkomen dat de rechten waarop het in deze afdeling geregelde beslag betrekking heeft, niet slechts vorderingen (of roerende zaken) zijn zoals in artikel 475 bedoeld, doch mede andersoortige rechten, zoals de eventuele contractuele rechten tot het doen afkopen van de verzekering of het recht om de begunstiging te wijzigen.
3. De omschrijving van het begrip levensverzekering kan thans worden gevonden in titel 7.17 BW.

Artikel 479m

1. In de formulering van het eerste lid is tot uitdrukking gebracht dat de executant in beginsel slechts tot afkoop kan overgaan wanneer de verzekeringnemer zelf daartoe bevoegd zou zijn. Er moet derhalve sprake zijn van een voor afkoop vatbare verzekering en de verzekeringnemer dient zijn rechten niet te hebben overgedragen aan een ander. Wel is afkoop mogelijk wanneer bij een op zichzelf voor afkoop vatbare verzekering het recht daartoe in de verhouding van de verzekeraar tot de verzekeringnemer is uitgesloten of beperkt; zodanige uitsluiting of beperking kan immers ingevolge artikel 7:986, vierde lid, BW niet aan de schuldeisers van de verzekeringnemer worden tegengeworpen.
2. In de tweede volzin van het eerste lid is tot uitdrukking gebracht dat slechts tot wijziging van de begunstiging kan worden overgegaan wanneer deze mogelijkheid bij aanvang van het beslag nog bestond. De woorden 'of diens nalatenschap' kunnen vervallen in verband

met artikel 7:967, achtste lid, BW. Opmerking verdient dat de executant er belang bij heeft dat de aanwijzing van de verzekeringnemer niet vervalt door het overlijden van de verzekeringnemer, zodat een zodanige bedoeling bij een door hem gewijzigde begunstiging ten behoeve van de verzekeringnemer mag worden verondersteld (artikel 7:967, eerste lid, BW). Was de verzekeringnemer echter reeds begunstigde op het tijdstip van de beslaglegging, dan vloeit uit laatstgenoemde bepaling voort dat de begunstiging wèl vervalt door het overlijden van de verzekeringnemer. De beslaglegger zal dit gevolg slechts kunnen voorkomen door de begunstiging zodanig te wijzigen dat zij niet vervalt door overlijden van de verzekeringnemer.

3. In het tweede lid is verduidelijkt dat het beslag geen algemene bevoegdheid tot belening schept, doch slechts niet in de weg staat aan de uitoefening van een elders gegeven recht om te belenen. Doorgaans zal dit recht in de polis zijn gegeven, maar alleen wanneer de levensverzekering stellig voorziet in een of meer uitkeringen. Als de polis belening niet regelt of uitsluit, ontleent de verzekeringnemer aan artikel 7:979, eerste lid, BW het recht om de verzekering bij de verzekeraar te belenen op bij deze gebruikelijke voorwaarden, mits de verzekering stellig voorziet in een of meer uitkeringen.
4. In het derde lid is verduidelijkt hetgeen reeds besloten ligt in artikel 479o, eerste lid: het bedrag van de afkoopwaarde valt onder het beslag. Vermelding verdient nog dat de verzekeraar op de aan de verzekeringnemer verschuldigde, onder het beslag vallende bedragen in mindering mag brengen hetgeen hij ten tijde van het beslag opeisbaar van de verzekeringnemer te vorderen had. Tevens mag hij premies, rente en kosten uit hoofde van de beslagen verzekering in mindering brengen, ook als deze bedragen nog niet opeisbaar waren ten tijde van het beslag (artikel 6:130, eerste en tweede lid, BW).

Artikel 479n

1. Ingevolge de wijziging in het eerste lid behoort de geëxecuteerde eveneens geïnformeerd te worden omtrent de mogelijkheid om in kort geding een verbod te vorderen van de voorgenomen afkoop of wijziging van de begunstiging.
2. In artikel 479m, eerste lid, wordt zowel bedoeld op de bevoegdheid tot het doen afkopen als op de bevoegdheid tot wijziging van de begunstiging, zodat in het derde lid van artikel 479n verwezen dient te worden naar beide bevoegdheden.

Artikel 479p

1. In het eerste lid is buiten twijfel gesteld dat de verzekeringnemer en de begunstigde zich met een vordering tot het geven van een verbod tot afkoop of wijziging van de begunstiging ook tot de rechter in kort geding kunnen wenden voordat het exploit, bedoeld in artikel 479n, eerste lid, is uitgebracht. Deze mogelijkheid zal vooral van belang kunnen zijn wanneer conservatoir beslag is gelegd, waarbij immers nog geen afkoop of wijziging van de begunstiging mogelijk is, doch de verzekeringnemer en begunstigde wel duidelijkheid zullen willen hebben over hetgeen met de verzekering zal geschieden.
2. Wanneer het risico zich door het overlijden van de verzekeringnemer verwezenlijkt binnen twee weken na de dag waarop het exploit als bedoeld in artikel 479n, eerste lid, is uitgebracht, is ingevolge artikel 479r, tweede lid, voor wijziging van de begunstiging een nieuw exploit nodig, te richten aan de begunstigde. In verband daarmee dient de termijn voor het instellen van een verbod tot wijziging van de begunstiging te worden verlengd tot twee weken na het nieuwe exploit. Hetzelfde geldt in

het geval dat de begunstigde overeenkomstig artikel 479r, derde lid, aan de executant een termijn heeft gesteld. Ook dan is voor wijziging van de begunstiging een nieuw exploit nodig, te richten aan de begunstigde, zodat ook de termijn voor het instellen van een verbod tot wijziging van de begunstiging verlengd dient te worden. Voor deze beide gevallen is de verlenging van de termijn in de derde zin van het eerste lid tot uitdrukking gebracht.

3. Het nieuwe tweede lid is ingegeven door de gedachte dat in geval van afwijzing van een vordering om afkoop te verbieden de termijn waarbinnen de verzekeringnemer moet meedelen de verzekering te willen belenen, veelal zal zijn verstreken. Het lijkt aangewezen dat de rechter de bevoegdheid heeft om de verzekeringnemer alsnog de mogelijkheid te bieden tot belening over te gaan. De termijn is ontleend aan artikel 479n, derde lid, tweede volzin.

Artikel 479r

1. De mogelijkheid van het doen afkopen van de verzekering gaat teniet door het eindigen van het verzekerde risico, maar er is geen noodzaak om hetzelfde te laten gelden voor de wijziging van de begunstiging. Om te voorkomen dat het beslag gefrustreerd wordt door de verwezenlijking van het risico, is in het eerste lid bepaald dat het na de beslaglegging onherroepelijk worden van de begunstiging niet aan de executant kan worden tegengeworpen. Daardoor blijft voor de executant de mogelijkheid van wijziging van de begunstiging bestaan. Tevens is bepaald dat de verzekeraar verplicht is een verschuldigde uitkering onder zich te houden. Dat betekent niet dat daarmee het recht op uitkering van de derde – die inmiddels wel kan hebben aanvaard – onder het beslag valt. Het is immers niet dit recht dat wordt uitgewonnen, doch het voorwaardelijk recht op uitkering van de verzekeringnemer. Zou de verzekeraar echter niet verplicht zijn de uitkering onder zich te houden, dan zou door uitkering aan de begunstigde ook het voorwaardelijk recht op uitkering van de verzekeringnemer teniet gaan.
2. De executant kan in deze gevallen de uitwinning voortzetten door het wijzigen van de begunstiging ten behoeve van de geëxecuteerde of diens nalatenschap. Wanneer wijziging van de begunstiging niet langer mogelijk is, doordat de rechter in kort geding deze geheel of ten dele heeft verboden – of bijvoorbeeld doordat de executant zijn bevoegdheid tot wijziging in het kader van een minnelijke regeling prijsgeeft – verkrijgt de onherroepelijkheid van de aanwijzing alsnog zijn werking tegenover de executant en zal hem derhalve ook een daarop gebaseerde aanvaarding door de begunstigde van zijn aanwijzing kunnen worden tegengeworpen.
3. Overlijdt de verzekeringnemer kort na het exploit waarbij de beslaglegger aanzegt dat hij tot wijziging van de begunstiging wil overgaan, dan is het gevaar groot dat de termijn om in kort geding op te komen tegen de wijziging ook door de begunstigde niet tijdig kan worden benut. In het tweede lid zijn daarom regels gegeven om te waarborgen dat de derde, wiens aanwijzing zonder het beslag onherroepelijk zou zijn geworden, in zo'n geval tegen wijziging van de begunstiging in rechte kan opkomen. De waarschuwingsplicht betreft slechts de eerste begunstigde. Het zou te ver voeren van de executant te vergen ook subsidiaire begunstigden te waarschuwen. De verplichting om zich van wijziging te onthouden tot twee weken na een exploit aan de begunstigde blijft buiten toepassing wanneer door de begunstigde reeds een vordering tot het verbieden van de voorgenomen wijziging is ingesteld bij de kort geding-rechter.
4. Wanneer de beslaglegger na de beslaglegging talmt met verdere stappen, brengt dat voor de begunstigde onzekerheid mee over zijn rechtspositie. Weliswaar kan de begunstigde in voorkomende gevallen in kort geding een verbod van verdere uitwinning vorderen,

maar een bezwaar van die mogelijkheid is dat hij het initiatief moet nemen tot een procedure. Het derde lid biedt de begunstigde de mogelijkheid om aan de beslaglegger een termijn te stellen voor het nemen van stappen tot verdere uitwinning. Laat de beslaglegger een gestelde termijn ongebruikt verstrijken, dan vervalt voor hem de mogelijkheid van verdere uitwinning.

5. De regeling legt derhalve het procesinitiatief bij de executant en zet de verhoudingen – anders dan wanneer de wet de beslaglegger een vaste termijn voorschrijft om te komen tot uitwinning – niet nodeloos op scherp. Het derde lid verplicht de beslaglegger slechts tot mededeling van zijn eventuele voornemen van begunstigingswijziging, wanneer de beslaglegger zijn voornemen daartoe niet reeds eerder had meegedeeld, hetzij aan de geëxecuteerde (artikel 479n, eerste lid), hetzij aan de begunstigde (artikel 479r, tweede lid). De begunstigde ontleent dan ook slechts onder die omstandigheden aan het derde lid een extra termijn om tegen dat voornemen in rechte op te komen (artikel 479p, eerste lid, derde volzin).

Onderdeel P (artikel 490b Rv)

Hier wordt een misslag hersteld.

Onderdeel Q (artikel 585 Rv)

Deze wijziging hangt samen met de wijziging (in de Landsverordening erfrecht en schenking) van artikel 1:395a; men zie de toelichting aldaar.

Onderdeel R (artikel 611c)

In het Isla-vonnis van het Gemeenschappelijk Hof van 12 januari 2010, LJN: BK9395 is aan de Isla een verbod gegeven bepaalde normen te overschrijden: op straffe van verbeurte van een dwangsom van NAF. 75 miljoen. Bij overtreding zal deze NAF. 75 miljoen toevallen aan de eisers, zijnde een stichting en een aantal buurtbewoners, aangezien het huidige artikel 611c Rv luidt: 'De dwangsom, eenmaal verbeurd, komt ten volle toe aan de partij die de veroordeling heeft verkregen. Deze partij kan de dwangsom ten uitvoer leggen krachtens de titel waarbij zij is vastgesteld.' In veel landen vallen verbeurde dwangsommen geheel of gedeeltelijk toe aan de overheid; men zie E. Gras, *Nederlands Juristenblad* 2009, p. 2004 e.v. De gedachte daarbij is dat een dwangsom een sanctie is op eigen richting en speelt in de relatie tussen overtreder en rechter (overheid). Voorgesteld wordt in het onderhavige tweede lid van artikel 611c Rv dat de rechter de mogelijkheid krijgt bij uitzondering te bepalen dat de dwangsom geheel of gedeeltelijk toekomt aan het Land.

Onderdeel S (artikelen 635 en 637 Rv)

Hier wordt een misslag hersteld.

Onderdeel T (artikel 660 Rv)

In de regeling wie verlot tot verzegeling kunnen vragen is rekening gehouden met wijzigingen die het nieuwe Boek 4 BW brengt. De uitvoerder van een uiterste wilsbeschikking heet daar executeur (onderdeel a). In onderdeel b wordt voorts rekening gehouden met afdeling 7 van titel 5 van Boek 4 BW, waarin een regeling omtrent het testamentaire bewind is uitgewerkt, die mede geldt voor bewind over de gehele nalatenschap. In onderdeel c wordt rekening gehouden met de door de rechter benoemde vereffenaar van een nalatenschap of gemeenschap (vergelijk de wijziging bij artikel 3:193 BW).

Onderdeel U (afdeling 3.2.4A Rv)

Het nieuwe artikel 676a Rv somt alle beschikkingen ingevolge Boek 4 BW op waartegen voor partijen geen rechtsmiddelen openstaan (met het oog op een voortvarende afwikkeling van de nalatenschap). Voor beschikkingen ingevolge Boek 1 BW zie men artikel 807 Rv. Het nieuwe

artikel 676b Rv regelt, voorzover genoemd artikel 676a Rv daaraan niet in de weg staat, het hoger beroep in geval van vereffening; vergelijk artikel 63 Faillissementsbesluit 1931, waarvan het tweede lid van overeenkomstige toepassing wordt verklaard. De regeling is ontleend aan het Nederlandse artikel 676a RvNed, met de nodige aanpassing (zo kent het Nederlands-Antilliaanse ontwerp-Landsverordening erfrecht en schenking niet langer de legitieme portie).

Onderdelen V en W (artikelen 715 en 717 Rv)
De aanpassingen hebben een technisch karakter.

Onderdeel X (afdeling 3.4.5A Rv)
Artikel 724a

1. Het is wenselijk dat de wet apart melding maakt van de mogelijkheid om conservatoir beslag te leggen op de rechten van de verzekeringnemer of een begunstigde uit een sommenverzekering, nu deze rechten niet alle vallen onder de omschrijving van goederen in artikel 475 waarop volgens artikel 718 conservatoir derdenbeslag kan worden gelegd. Daarbij worden enige bepalingen uit de afdeling voor executoriaal beslag op genoemde rechten van overeenkomstige toepassing verklaard. In geval van beslag ten laste van een als begunstigde aangewezen derde, wiens aanwijzing onherroepelijk is, wordt de aanwijzing eerst geacht te zijn aanvaard wanneer het conservatoir beslag in een executoriaal beslag is overgegaan (artikel 479ka, tweede lid, dat niet van overeenkomstige toepassing is verklaard voor de conservatoire fase).
2. Er zij nog op gewezen dat krachtens artikel 720, tweede zin, verlof voor het leggen van conservatoir beslag op periodieke uitkeringen uit een levensverzekering slechts kan worden verleend, nadat de schuldenaar is gehoord of hij de gelegenheid te worden gehoord ongebruikt heeft laten voorbijgaan.

Onderdeel Y (artikel 862 Rv)
Deze aanpassing heeft een technisch karakter.

ARTIKEL II (Wijziging van het Faillissementsbesluit 1931)

Onderdeel A (artikel 2 Fb)

1. Met betrekking tot de relatieve bevoegdheid voor verzoeken tot faillietverklaring bevat artikel 2, derde lid, aanvullende bepalingen ten opzichte van met name het eerste lid. Daarbij is, in lijn met bovenstaande beschouwingen die ertoe strekken dat faillietverklaring van de vennootschap en faillietverklaring der vennoten niet steeds samen hoeven te gaan, gekozen voor afzonderlijke regels voor de vennootschap onderscheidenlijk de vennoten. Concentratie bij één rechter bleek daarbij niet goed mogelijk, bijvoorbeeld omdat het voor een privéschuldeiser van een vennoot niet steeds duidelijk zal zijn dat hij zich niet dient te wenden tot de rechtbank van de woonplaats van zijn schuldenaar.
2. De eerste volzin bevat in die zin een afwijking van het (in de Landsverordening personenvennootschap) voorgestelde artikel 1:10, derde lid, BW dat het kantoor van de vennootschap geen subsidiaire doch een alternatieve bevoegdheidsgrond vormt. Omdat de woonplaats van de stille vennootschap zich reeds volgens artikel 1:10 BW ter plaatse van haar kantoor bevindt, behoeft zij in de eerste volzin niet te worden genoemd.
3. De tweede volzin van de voorgestelde bepaling noemt de stille vennootschap niet met zoveel woorden. Met de woorden 'voor de schulden der vennootschap verbonden vennoten' wordt bedoeld op de gewone vennoten van een openbare of stille vennootschap, ongeacht of zij besturende vennoten zijn en ongeacht of hun

aansprakelijkheid een hoofdelijk of naar delen is, doch met uitsluiting van (eventuele) commanditaire vennoten (tenzij artikel 7:837, tweede lid, BW van toepassing is).

4. De voorgestelde bepaling zal ook gelden bij een verzoek om surséance van betaling. Uit de voorgestelde bepaling blijkt dat niet alleen de openbare vennootschap maar ook de stille vennootschap (als zodanig) failliet kan worden verklaard, hetgeen van belang is in het geval dat er (incidenteel) zaakcrediteuren zijn die zich exclusief kunnen verhalen op de vennootschappelijke gemeenschap (vgl. artikel 7:806 BW).

Onderdeel B (artikel 4 Fb)

De huidige wet schrijft slechts bij de eigen aangifte voor dat de aansprakelijke vennoten van de vennootschap onder firma moeten worden vermeld. Onder het nieuwe recht kan deze bepaling vervallen, nu het faillissement van de vennootschap voortaan niet noodzakerlijkerwijs het faillissement van de vennoten meebrengt. Heeft een aangifte of een verzoek mede betrekking op de vennoten, dan dienen hun personalia uiteraard wel te worden vermeld.

Onderdeel C (artikel 18 Fb)

Deze wijziging heeft een technisch karakter.

Onderdeel D (artikel 18a Fb)

1. Met de onderhavige regeling wordt een bescherming tegen uitwinning geboden voor levensverzekeringen met een verzorgingskarakter waarvoor in andere regelingen geen of onvoldoende bescherming bestaat. De eerste beperking die op de bevoegdheden van de curator wordt aangebracht betreft het recht op het doen afkopen. Dat recht wordt uitgesloten voor zover de begunstigde of de verzekeringnemer door afkoop onredelijk wordt benadeeld. De curator heeft voor de uitoefening van het recht op het doen afkopen de toestemming van de rechter-commissaris nodig. De rechter-commissaris toetst aan het criterium of de begunstigde of de verzekeringnemer door de uitwinning onredelijk benadeeld wordt. Aan dit criterium is in de rechtspraak ten aanzien van de uitwinning van levensverzekeringen bij derdenbeslag reeds invulling gegeven. Het criterium is tevens ontleend aan artikel 474bb, vierde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
2. Onredelijke benadeling bij de uitwinning zal moeten worden aangenomen indien het een levensverzekering met verzorgingskarakter betreft. Hierbij staat primair het belang van de begunstigde voorop. Daarbij is onder meer van belang of een dergelijke voorziening nog noodzakelijk is naast eventueel reeds elders bestaande aanspraken, zoals die ingevolge wetgeving ter zake van een algemeen ouderdomspensioen of een algemeen nabestaandenpensioen, (bedrijfs- of beroeps)pensioenregelingen, lijfrenten en dergelijke. Is met andere woorden de verzekering niet de enige oudedags- of nabestaandenvoorziening, dan zal afkoop doorgaans eerder kunnen worden toegestaan. Ook is mogelijk dat een levensverzekering slechts gedeeltelijk het karakter van een oudedags- of nabestaandenvoorziening heeft. In dat geval stelt de rechter-commissaris vast tot welk bedrag de bevoegdheid tot uitwinning strekt. Overigens is denkbaar dat de rechter-commissaris bij het al dan niet verlenen van toestemming mee laat wegen of de verzekeringnemer gezien zijn gezondheidstoestand nog een nieuwe verzekering kan sluiten. In dat geval staat voornamelijk de positie van de verzekeringnemer bij de toetsing door de rechter-commissaris centraal. De rechter-commissaris dient te onderzoeken of door afkoop de begunstigde of de verzekeringnemer onredelijk benadeeld wordt. Bij een oudedagsvoorziening is de begunstigde de gefailleerde, en bij nabestaandenvoorzieningen een derde. Dat een

herroepelijk aangewezen begunstigde nog slechts een kans op uitkering heeft, doet er niet aan af dat ook nabestaandenvoorzieningen bij uitwinning bescherming behoeven. Ondanks de mogelijkheid van herroeping zal een verzekeringnemer toch ook behoudens bijzondere omstandigheden uitgaan van continuatie van de verzekering. Ook titel 7.17 (Verzekering) BW verleent daarom bescherming aan nabestaandenvoorzieningen. Dat men overigens bij de uitoefening van een bevoegdheid rekening dient te houden met de belangen van derden blijkt bijvoorbeeld ook uit artikel 474bb, vierde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Zie voorts artikel 13 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek (waarbij in het bijzonder Parl. Gesch. Boek 3 (Inv. 3, 5 en 6), p. 1039–1040), in het licht waarvan de toets van onredelijke benadeling eveneens kan worden gezien. Overigens gelden in faillissement de zogenoemde pauliana-bepalingen.

3. Een tweede beperking die op de bevoegdheden van de curator wordt aangebracht betreft het recht om de begunstiging te wijzigen. Een dergelijke wijziging is alleen mogelijk indien deze geschiedt ten behoeve van de boedel en de begunstigde of de verzekeringnemer daardoor niet onredelijk benadeeld wordt. Thans kan de curator onbeperkt de begunstiging ten behoeve van de boedel wijzigen. Een wijziging van de begunstiging ten behoeve van de boedel stuit niet op bezwaren indien de curator de bevoegdheid hebben om de verzekering af te kopen. Bij afkoop zou immers de verzekering vervallen. Anticiperend op het spoedig tot uitkering komen van de verzekering komt bij wijziging in plaats van afkoop aan de boedel niet alleen de afkoopwaarde toe, maar ook het bedrag dat bij het tot uitkering komen de afkoopwaarde overstijgt. Een wijziging van de begunstiging kan voorts de enig mogelijke weg zijn indien een levensverzekering niet afkoopbaar is. Een wijziging van de begunstiging is alleen mogelijk indien de begunstigde of de verzekeringnemer daardoor niet onredelijk benadeeld wordt. Ook hier vindt deze toetsing plaats door de rechter-commissaris.
4. Betreft het een verzekering die ook afkoopbaar is, dan is hetgeen daarover hierboven is opgemerkt van overeenkomstige toepassing. Gaat het om een verzekering die niet afkoopbaar is dan dient met name getoetst te worden of de verzekering beoogt het risico van vroeg overlijden te dekken en of met andere woorden de uitkering dient toe te komen aan degene tot wier verzorging de verzekering is gesloten. Denkbaar is dan ook hier dat een wijziging ten behoeve van de boedel slechts tot een bepaald bedrag is toegestaan.
5. Indien de curator de begunstiging heeft gewijzigd, vervalt deze aanwijzing met de beëindiging van het faillissement. Dit is van belang indien de verzekering nog niet tot uitkering is gekomen. De uitkering komt dan weer toe aan degene die oorspronkelijk als begunstigde was aangewezen.
6. Zonder nadere bepaling, zou de waarde van een levensverzekering op verschillende manieren in de boedel kunnen komen: door afkoop, door belening en door overdracht tegen de waarde. De bevoegdheid tot het doen afkopen van de verzekering is in artikel 18a Fb voor de curator beperkt. De curator heeft daarnaast niet de bevoegdheid de verzekering te belenen. Bedacht moet immers worden dat in het geval van belening, naast de vervolgpremie, de beleningsrente en de aflossingen voldaan zullen moeten worden. Dat kan in faillissement op problemen stuiten. Bij belening wordt in de akte van geldlening door de verzekeraars bovendien standaard opgenomen dat wanneer de verzekeringnemer nalatig blijft met betaling van de premie en de beleningsrente, de verzekering wordt afgekocht, waarbij de schuld wordt verrekend met de afkoopwaarde. Artikel 18a Fb sluit niet uit, dat de verzekering wordt overgedragen. Denkbaar is bijvoorbeeld dat een derde die als begunstigde is aangewezen om de verzekering in stand te houden,

- bereid is om deze tegen de afkoopwaarde over te nemen. De begunstigde verwerft dan de positie van verzekeringnemer.
7. Het vierde lid heeft dezelfde strekking als het voorgestelde artikel 479r, eerste lid Rv. Verwezen zij naar de toelichting op dit artikel. Uit de vierde volzin, dat artikel 65 Fb ten aanzien van de begunstigde van overeenkomstige toepassing verklaart, vloeit voort dat de begunstigde de rechter-commissaris kan verzoeken de curator op te dragen zich uit te spreken over verdere uitwinning door middel van wijziging van de begunstiging. Dit biedt de begunstigde een goedkope, informele, mogelijkheid om een einde te doen maken aan de onzekerheid omtrent zijn positie, wanneer de curator talmt met een beslissing terzake.

Onderdeel E (artikel 36 Fb)

Deze aanpassing aan de Landsverordening arbeidsovereenkomst heeft een technisch karakter.

Onderdeel F (artikel 39 Fb)

Het gaat hier om een wijziging van de faillissementspauliana. Dezelfde wijziging wordt in de Landsverordening trust aangebracht in artikel 3:46 BW; men zie de toelichting aldaar.

Onderdeel G (artikel 57 Fb)

De formulering van artikel 57, derde lid, Fb dient te worden aangepast, nu ingevolge het ontwerp-Landsverordening herziening huwelijksvermogensrecht in artikel 1:94, tweede lid, BW erfrechtelijke verkrijgingen altijd buiten de gemeenschap vallen en de uitsluitingsclausule wordt overgebracht naar artikel 1:121a BW. In artikel 57, vierde lid, wordt rekening gehouden met de 50%-maatstaf van artikel 1:95, eerste lid, BW, zoals herzien in genoemd ontwerp.

Onderdeel H (artikel 58 Fb)

Nu de Landsverordening erfrecht en schenking voorziet in het vervallen van de regeling van de giften bij huwelijkse voorwaarden, kan daarmee ook artikel 58 Fb verdwijnen. Artikel 31b Fb heeft inmiddels de functie van de eerste volzin van artikel 58 overgenomen. Men zie daarnaast de overgangsregel in het (in de Landsverordening erfrecht en schenking) voorgestelde nieuwe artikel 23a Landsverordening overgangsrecht nieuw Burgerlijk Wetboek.

Onderdeel I (artikel 59b Fb)

De voorgestelde bepaling maakt een duidelijk einde aan de rechtspraak van de Hoge Raad dat het faillissement van een vennootschap onder firma noodwendig het faillissement van de vennoten ten gevolge heeft (HR 14-4-1927, NJ 1927, 725). Het faillissement van een vennootschap-niet rechtspersoon is iets anders, te weten het faillissement van de gezamenlijke vennoten in hun vennootschappelijk verband, dan het faillissement van haar vennoten in persoon. Onder het nieuwe recht zal het mogelijk zijn om los van een eventueel faillissement van de vennoten de vennootschap in staat van faillissement te verklaren waarbij de vennootschappelijke goederengemeenschap eerst zoveel mogelijk ten behoeve van de zaakcrediteuren moet worden afgewikkeld. Een vennoot kan in persoon op verzoek failliet worden verklaard, indien ook voor hem de toestand van opgehouden hebben te betalen zich voordoet. De voorgestelde bepaling, waarvan de plaatsing is ingegeven door de verwantschap met de gevolgen van het faillissement van een echtgenoot voor de huwelijksgemeenschap, vindt behalve bij de openbare vennootschap mede toepassing bij de stille vennootschap.

Onderdeel J (afdeling 1.9 Fb)

Deze afdeling (artikelen 190 tot en met 194 Fb) bevat enige regels betreffende de faillietverklaring en het daarop volgende faillissement van

een nalatenschap, op verzoek van schuldeisers der nalatenschap. Het nieuwe Boek 4 BW behelst in afdeling 3 van titel 6 een regeling van de vereffening van een nalatenschap, die mede op verzoek van de schuldeisers kan worden uitgesproken. Deze regeling, die hetzelfde doel dient als het faillissement thans, komt voor dit laatste in de plaats.

Onderdeel K (artikel 198 Fb)

Artikel 198 Fb bevat een verwijzing naar het krachtens het vorige artikel vervallende artikel 190 Fb, die derhalve eveneens dient te verdwijnen.

Onderdeel L (artikel 219 Fb)

Het artikel wordt aangepast aan de voorgestelde schrapping van artikel 58 Fb.

Onderdeel M (artikel 229 Fb)

Deze aanpassing aan de Landsverordening arbeidsovereenkomst heeft een technisch karakter.

ARTIKEL III (Inwerkingtreding)

Aangezien het onderhavige ontwerp nauw samenhangt met aanhangige andere wetgeving (zie deze Memorie van Toelichting onder Algemeen), dient de onderhavige landsverordening gelijktijdig met die wetgeving in werking te treden. Bij landsbesluit kan zulks worden gerealiseerd.

De Minister van Justitie

De Minister van Algemene Zaken